

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi descendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Caput VI. Quomodo Conciones in Primitiis Neomistarum institui debeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

cuius Homini in certa Parochia degenti Custodes esse concessos, Angelum scilicet, & Hominem, illum videlicet Sanctum, qui, uti Templi, ita & omnium Parochianorum Patronus & Custos est, unde sicut, teste S. Bernardo in Pl. Qui habitas, mira dignatio & verè magna dilectio charitatis est, quòd Angelis suis mandaverit, ut custodiant Homines in omnibus viis, ita similis quoque æstimatio beneficii illius, quo alterum nobis Custodem, Patronum videlicet Templi attribuit, concipienda est. Deinde verò sicut SS. Angelis Custodibus idem S. Bernardus jubet tria officia seu obsequia exhiberi, reverentiam scilicet pro præsentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro custodia, ita hæc eadem etiam erga S. Patronum Templi observanda sunt, id quod copiosius partim ex cit. S. Bernardi sermone, partim ex natura singulorum horum obsequiorum demonstrandum est.

CAPUT VI.

Quomodo Conciones in primitiis Neomystarum institui debeant.

Thema.

Simile est Regnum cælorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo. Matth. 12.

Scopus.

Dignitas & officium Sacerdotis Explicanda; Et quid à Laicis ipsi debeatur, ostendendum.

Syllogismus principalis.

Dignitas summa requirit in possidente magnum virtutum apparatus, & in aliis magnam Reverentiam; At qui Sacerdotis dignitas est summa, Ergo &c.

EXORDIUM.

Dum hodiernam festivitatem considero, omnia videntur nuptiis simillima; nam sponsus est Christus, sponsa anima Sacerdotis, choraules Angeli, Hospites SS. Trinitas & Cælestes cum hominibus præsentibus, Convivium Eucharistia, salus de Laico in clericalem statum, de infima ad summam dignita-

gnitatem, de cura propria ad alienam, ut meritò dici possit sponsa quod sponsus Cant. 7. dixit: *Quàm pulchri sunt gressus tui in calceamentis filia Principis.* Neque aliud superius videtur, quàm ut more consueto varia dona Sponso offerretur; quod officium, quia mihi impositum est, ideo vestro mine pretiosum & affabrè factum calicem Neomystræ offeram, in quo & ipse, quod suum officium sit, clarè dispicere; vos, quid erga ipsum & alios Sacerdotes observare debeatis, non obscurè cognoscere valeatis: Favete interea, & dum calicem hunc vobis inspiciendum offero, benevolas intentiones aures, animùmque commodate.

Prima Pars.

1. Itaque calix hic est ex argento purissimo confectus, quod significare volo, munditiem & puritatem maximam in Sacerdote requiri, id. quod jam olim Plutarchus ostendit, dum quærens, cur Sacerdotes Idolorum candidis vestibus uterentur! Respondit, quia Diis omnia munda conveniunt; si ergò tanta puritas in sacrificiis Ethnicorum requirebatur, quantò major in Sacerdote summi & veri DEI exigetur? Ita fanè S. Chrysostomus l. 3. de Sacerdotio testatus est dicens: *Neceffe est Sacerdotem sic esse purum, ut si in ipsis calicibus collocaretur inter caelestes illas virtutes medius staret.* Quod ipsum etiam Angelus S. Francisco Seraphico confirmavit, dum eidem de Sacerdotio suscipiendo deliberanti vitrum purissimum ostendit, talem dicens, imò majorem puritatem requiri in Sacerdote, quàm in vitro hoc conspiciatur: Quo audito S. Franciscus nunquam induci potuit ad Sacerdotij Ordinem suscipiendum.

2. Forinsecus deauratus est calix, ut summa Sacerdotis dignitas indicetur, quam quidem facto ipso pulchrè olim S. Martinus insinuavit, dum ad Regis convivium invitatus primi haustus honorem Sacellano suo exhibuit, ut significaret dignitatem Sacerdotis etiam regia majestàte potiorē esse: imò Hugo de Victore in c. 1. Gen. comparans regiam & Sacerdotalem dignitatem eum sole & luna, ait; Tot partibus regiam dignitatem à Sacerdotali superari, quot partibus sol magnitudine sua lunam vincit. Clarissimè verò hanc dignitatem, Cassiodorus in Glor. mundi his verbis expressit.

Sacerdos *DE* altissimi, si altitudinem celi contempleris; *Altior* es: si pulchritudinem cæli, solis & luna, pulchrior es: si discretionem Angelorum, discretior es: si omnium Dominorum sublimitatem, sublimior es: solo Creatore tuo inferior es: Ex quo meritò ingens solatium haurire possunt parentes & Cognati Sacerdotis; si enim magnam se lætitiæ causam habere crederent, si Filium suum aut cognatum ad regiam aliquam dignitatem evectum esse viderent, quantò maiorem nunc lætandi causam se habere, credere debent, quando vident, eidem Filio dignitatem regia maiorem obtrigisse

3. Variis gemmis & unionibus distinctus est calix, quibus significatur Sacerdotem variis virtutibus & dotibus cælestibus præditum esse debere; ideo enim olim antiqui Sacerdotes pulcherrimas gemmas in pectore portare jubebantur; hinc etiam Thomas Kemp. l. 4. c. 5. ait. *Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, & aliis bona vita exemplum præbere, ut, quemadmodum alibi l. 3. c. 19. dicit, sit talis interius, qualis videtur hominibus exterius. Eius conversatio non cum popularibus & communibus hominum viis, sed cum Angelis in cælo, aut cum perfectis viris in terra.* Hinc & veteres olim Sacerdoti in manu clepsydram, in sinistra solem dabant, ut ostenderent, non tantum verbo, sed etiam exemplo ipsum alios dirigere, & juvare debere. Est quippe Sacerdos, præcipuè si curam animarum gerat, virgis à Jacobo Patriarcha olim in canalibus, ex quibus oves aquam haurire solebant, positus similis; ut enim, quales colores virgæ representabant, tales etiam in fœtibus postea producebant; ita etiam, qualia exempla subditi in suis Pastoribus conspexerint, talia etiam ipsi in suis operibus velut fœtibus suis efformabunt.

4. Varia in hoc calice emblemata incisa sunt; tria scilicet in exteriore cuppa; tria in pede calicis; priora tria ostendunt Sacerdotis officium; posteriora indicant, quid Laici erga Sacerdotes observare debeant. Primum itaque eorum emblematum quæ in cuppa visuntur, & ad ipsum Sacerdotem pertinent, representat Christum instituentem SS. missæ Sacrificium, cum hac inscriptione: *Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum.* Luc. 22. quibus verbis indicatur, quanto cum desiderio & amoris affectu Sacerdos SS. hoc Sacrificium offerre quàm frequentissimè potest, debeat, utpote quod ipse Chri-

Christus tanto cum amore instituit, & ex quo tanti fructus non ipsi duntaxat Sacerdoti, sed aliis etiam oriuntur; ut bene notavit Thom. Kemp. l. 4. c. 5. *Quando Sacerdos celebrat, DEUM honorat, Angelos latificat Ecclesiam adificat, peccata adiuvat, defunctis requiem præstat, & se se omnium bonorum participem facit*; imo ut ex ipsa Sacrificij infinita dignitas colligitur, gratius DEO officium præstat, quam si omnes virtutum actus, qui vel ab omnibus simul Hominibus & Angelis elici possunt, unicus exerceret; ut nil dicam de lætitiæ consolatione spirituali, quam ex Sacrificio tali sperare poterit. Si enim plures Sancti gaudio penè difluerunt, post quam D. Virgine in ulnas oblatum Christum infantulum acceperunt; quantam consolationem sperare, quantaque lætitiâ repleri debet Sacerdos, cui non tantum semel, sed quotidie non à D. Virgine, sed ab ipso Patre æterno, Filius non tantum mortalis, sed gloriosus in manus offertur. Secundum Emblemata eundem Christum in navi concionantem repræsentant cum inscriptione: *Ascendens in unam navim, qua erat Simonis, rogavit eum, à terra reducere pusillum* Luc. 5. Ut intelligatur Sacerdos, se, si fructuosè subditis suis verbum DEI explicare velit, nimiam cum ipsis familiaritatem fugere debere, ut quæ juxta commune proverbium, nil nisi contemptum pariat, atque adeò efficiat etiam, teste S. Bernardo, ut, cujus vita despicitur, etiam prædicatio reprobetur. Id quod bene etiam pius Autor l. 1. cap. 8. monuit, dum dixit: *Charitas habenda est ad omnes, sed familiaritas non expedit. Quandoque accidit, ut persona ignota ex bona fama luceat, cuius tamen præsentia oculos intuentium offuscat.* Atque utinam hoc non quotidiana experientiâ compertum haberemus; Certe quòd hodie tam modicus ex Sacerdotalibus officiis fructus reportetur, potissimam causam huic nimie familiaritati adscribendam esse, non immerito quidam arbitrantur. Tertium Emblemata Christum Pastorem, qui ovem super humeros portat, cum hac inscriptione repræsentat. *Ego sum pastor bonus.* Joan. 10. Ex quo Emblemate pulchrè addiscere potest Sacerdos, quid erga oves curæ suæ commissas observare debeat. Hinc enim discit. 1. Quàto opere diligere debeat oves suas, utpote pretioso Christi sanguine redemptas, & pro quarum custodia tantam olim mercedem sperare potest. 2. Quanta cum sollicitudine

citudine eas ad pascua ducere, id est, verbo divino, Sacramentorum usu, & bonis exemplis pascere debeat, ut de ipso etiam subditi eum S. Davide Ps. 22. dicere possint: *Dominus* (aut Sacerdos bonus) *regit me, & nil mihi deerit, in loco pascua ibi me collocabit.*

3. Quanta curâ errantes oves quærere, & ad ovile reducere debeat, inquirendo in peccata subditorum, & salutaria illis remedia præscribendo.

4. Quanta vigilantia pro illis vigilare, luposque, id est, Demones, malos socios, & occasiones ab iis arcere debeat, ut impleat illud Christi: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis.* 5. Denique quanta charitate infirmas oves complecti, & ad opem illis ferendam accelerare debeat, ita ut infirmitates earum in se sentiat, dicâtque cum S. Paulo 2. Cor. 11. *Quis infirmatur & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* Quâ quidem in re præclarum in Christo exemplar habent Sacerdotes, qui mox, ubi à Centurione morbus pueri sui iudicatus ei fuit, respondit: *Veniam, & curabo eum.* Matth. 4. O quàm severam rationem olim reddent Sacerdotes, qui hac in parte negligentes deprehenduntur, & vel unicam animam suâ culpâ perire sinent. certè S. Malachias doluit summopere, se vel semel neglexisse unctionem extremam alicui infirmo dare; neque quiescere potuit, donec per preces suas mortuum illum resuscitavit, & inunxit; quantò magis dolendum erit, si quis infantem sine baptismo aut peccatorem sine pœnitentiæ Sacramento mori sinat; si S. Paulus 1. Tim. 5. de carnalibus patribus ac Dominis dixit; *Si quis autem suorum & maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior;* quid sentiendum erit de Sacerdotibus, qui suarum ovium, ad quarum salutem procurandam tot titulis obligati sunt, curam non gesserint? Profectò non frustra dixit DEUS per Prophetam ad ejusmodi pastores: *Ite Angeli veloces ad gentem convulsam, & dilaceratam.* Jer. 18. significare enim voluit, nunquam magis velocitatem necessariam esse, quàm quando pastores velut Angeli ad oves per peccatum convulsas, & à Diabolo jam propè dilaceratas mittuntur, curandùmque pastori, ut in similibus casibus adeò promptum se exhibeat, ut parochiani suo modo illud sponsæ Cant. 7. de ipso dicere possint: *Similis est dilectus*

(Pa-

(Pastor) meus caprea hinnulūque cervorum. Ecce iste veniens in montibus, & transiliens colles.

Pars Secunda.

Altera pars calicis nostri, ut dixi, pedem, & tria in ipso emblemata ad Laicos pertinentia incisa habet. Quorum primum repræsentat oves, Pastorem suum sequentes, cum hac inscriptione. *Cognoscunt me mea*, scilicet oves, Joan. 10. Quibus verbis significatur, quod sicut Parochiani petunt, ut Pastor officio suo erga illos benè fungatur, ita ipsos quoque similem diligentiam adhibere debere, ut ovium proprietatem assumant, & ante omnia pastorem suum agnoscant, reverentur, & ex corde diligant; si enim ipse, si pastor verus esse cupiat, animam pro ipsis ponere debet; major autem, ut Christus Joan. 15. testatus est, dilectio non est, quàm si quis animam suam pro altero ponat; facile apparet, æquissimum esse, ut, sicut ipsi à Pastore diliguntur, ita vicissim ipsum singulariter diligere studeant, cum juxta commune proverbium, amor non nisi amore compensetur. Porro amor hic non in puris verbis, ut S. Joannes 1. Jo. 3. monet, sed in opere & veritate, consistere debet, ut scilicet, sicut oves etiam lac & agnuculos suos, id est, liberos benè instructos, & lanam operum suorum bonorum Pastori suo offerant; Hæc enim sunt Pastori gratissima munera, gratioraque omnibus aliis, quæ de temporalibus offerre possunt, ut qui cum Melchisedech Sacerdote dicit: *Da mihi animas, cetera tolle tibi*. Gen. 14. Secundum Emblemata Constantinum magnum repræsentat, qui fasciculum litterarum quærelas contra Episcopos in consilio congregatos propositas continentem combussit, cum hac inscriptione: *Nolite tangere Christos meos*. Ps. 104. Hoc Emblemata significare volo, quod magna cum patientia, & charitate defectus Pastorum suorum Parochiani supportare debeant; si enim S. Apostolus cuivis Christiano ad Gal. 6. dixit: *alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi*; quantò magis hoc monitum erga Sacerdotes observandum est, ut qui tot tantæque nostra peccata cum tanta charitate & patientia in confessione audire, & septemplex sigillo, ne reluctantur, occludere debent; obligatur enim Sacerdos ad peccata talia reticenda 1. lege naturali, quæ arcana

commissa sub Secreto manifestari vetat. 2. Lege divina, quā severissimè Christus prohibuit, ne talia peccata vulgentur. 3. Lege Ecclesiastica, quæ gravissimas decernit pœnas iis, qui tale Secretum violant. 4. Lege iustitiæ, quæ velut alterius famam per revelationem occultorum peccatorum imminuit & violat:

5. Lege Religionis, quæ jubet, ut Sacramentum pœnitentiæ semper in debito vigore conservetur, atque adeò sigillum confessionis illibatum permaneat. 6. Lege charitatis, quæ omnem offensam proximi, qualis vel maximè foret revelatio peccatorum, studioissimè cavere jubet. 7. Lege fidelitatis, quæ exigit, ut, quod promissimus, fideliter præstemus. An ergò durum videri poterit, ut nos unico saltim sigillo charitatis peccata Sacerdotis ocludamus? An non meritò hîc illam pij Ascetæ doctrinam nobis applicamus l. i. c. 16. *stude patiens esse in tolerando aliorum defectus, quia et tu multa habes, quæ oportet ab aliis tolerari.* Notent hoc, qui passim Sacerdotes contemnere, & irreverenter de iis loqui non verentur. Notent hoc, inquam, & vel ab ipso Christo discant, Sacerdotalem statum revereri; Is certè, dum Sacerdotibus suum errorem ostendere voluit, non publicè illorum peccata narravit, sed digito in terra scribebat, ut nemo, nisi is, ad quem pertinebant, legere posset; sed & apud Caipham, cum Malchus colaphum ei inflixisset, & dixisset: *sic respondes Pontifici?* noluit ad hoc crimen objectum perinde, ut ad alia omninò tacere, sed breviter illud refutavit, ne Sacerdotem inhonorasse videretur. Certè verendum non immeritò est, ne aliquando tales à DEO illa Davidis verba audire cogantur l. i. Reg. c. i. *Quare non timuisti mittere manum tuam, ut interficeres Christum Domini? Quis enim extendet manum suam in Christum Domini, & innocens erit?* Ne ergò id audire cogamur, dicamus modo cum eodem Davide l. i. Reg. c. 24. *Propitius sit mihi Dominus, ne faciam rem hanc Domino meo Christi Domini, ut mittam manum meam (vel linguam) quia Christus Domini est.* Audiamus potiùs, & sequamur consilium Ecclesiastici c. 19. suadentis: *audisti verbum ad versus proximum tuum? commoriatur in te fidens, quoniam non te disrumpet.* Tertium Enblema Melchisedech Sacerdotem decimas ab Abrahamo accipientem repræsentat cum hac inscri-

inscriptione: *Et dedit ei decimas ex omnibus.* Gen. 19. Q
Emblemate significare volo, quòd, sicut Laici Spiritualia
cipiunt beneficia à Sacerdotibus; ita corporalia alimen
negate illis non debeant, sed liberaliter offerre, nam
Paulus 1. Cor. 9. rectè advertit. *Quis plantat vineam,*
de fructu eius non edit? quis pascit gregem, & de lacte gregis
non manducat? Nunquid in lege scriptum est, non alligabis
bovi triturantri? Si ergo nos spiritualia seminamus, magnum
est, si nos carnalia vestra metamus? Notent hoc, qui oblatione
stipendium, aut decimas passim subtrahere Sacerdotibus,
sape, velut si obsequium DEO præstitissent, jactare solent.
Notent hoc, inquam, & timeant, ne olim de illis verificetur
gravis illa S. Jacobi comminatio c. 5, *Ecce merces Operariorum*
vestrorum, qui messuerunt regionem vestram, qua fraudata
est à vobis, clamat, & clamor eorum in aures Domini Sa-
baoth introivit. Potius itaque, dilecti, vos consilium S. To-
biæ cap. 4. monentis audite. *Quicumque tibi aliquid opor-*
tus fuerit, statim ei mercedem tribue, & merces Operarii apud te
non remaneat:

Epilogus.

Spectâstis ergò, ut spero, sufficienter calicem reverend
D. Neomystæ præparatum; nihil ergò superest, quàm ut ac-
cedamus, & imprimis novam dignitatem ex animo ei grate-
lemur; Deinde verò calicem eidem reverenter offeramus,
atque ut nos quidem, quæ calix iste nos docuit, præstare vi-
leamus, ipsius nos SS. Sacrificiis precibusque commendemus.
Quia verò ipse non minùs precibus indiget, etiam nos pro il-
lo DEUM ex animo oremus, dicamùsque cum Davide Ps. 71.
DEVS iudicium tuum regi da, & iustitiam tuam, filio regis. Sol
& precemur cum Isacco ei benedictionem & dicamus: *Da*
tibi DEVS de rore cali (gratiam copiosam) & de pinguedine
terra (id est animas) & abundantiam frumenti (verbi divi-
ni) vini (variorum solatiorum) & olei (charitatis & miseri-
cordiæ) ut hæc omnia in tuorum utilitatem consumas, & si
meritorum abundantiam in hac vita, in altera verò abun-
dantiam gaudiorum percipias. Amen.

Alii Conceptus.

1. Posset muneris loco Neomystæ offerri navis argentea

Aurata, in qua pro malo crucifixus, pro velo cor candidissimum sit suspensum. 1. Per navim significari posset officium Sacerdotis curam animarum susceperunt, quod est, Navarchi munus obire, in hominibus per hoc procellosum mare deducendis, & ideo merito à S. Grego. *Ars artium vocatur*. 2. Ut inde colligat, quanta scientia sit necessaria *caelestium astrorum*, præcipue stellæ maris; *via*, id est, perfectionis Christianæ; *ventorum* seu spirituum ex omni parte stantium. 3. Ut discat magnam curam adhibere, in periculis declinandis, quorum tria sunt præcipua, scilicet *Sirenes* seu mulieres: *Pirata* seu avaritia; & *Syphes* seu nimia sollicitudo rerum sæcularium. 4. Ut sciat in quo consistat officium suum nempe in ijs capitibus, quæ Ecclesia in Completorio indicat: dicens: *Frater, Sobrius esto, & vigila, quia Adversarius vester tanquam leo rugiens circuit, quarens quem devoret, cui resistite fortis in fide*. Itaque in vigilantia, Sobrietate & fortitudine consistit dictum officium; Quæ omnia facile Navarcho applicari possunt. In fine dici potest Sacerdotem imitari morem sponforum, qui pocula sibi oblata jubent vino impleri, & sic reddunt offerentibus ebibenda; quod Sacerdos tanto facit liberalius; quanto præstantius est rubrum vinum SS. Sanguinis Christi, quod offert; ad cuius proinde sumptionem hortari convenit Auditores, & tum deum concludere concionem cum solida gratulatione, oblatione poculi, & ap-
potatione &c.

II. Posset muneris loco offerri *funiculus triplex aureus*, ab eoque agnus aureus dependens. 1. Per agnum intelligi posset anima, ejusque excellentia explicari, & inde officium Sacerdotis curam ejusdem habentis seu Pastoris commendari. Per funiculum triplicem posset intelligi triplex motivum, quod impellere maximè debet Sacerdotem Pastorem, ut officio suo bene fungatur, scilicet charitas erga DEUM, proximum, & se ipsum, quem in finem Christus fortè Joan. c. 21. Tertia vice Petrum quæsit: Amas me?

III. Posset similis muneris loco *rete piscatorium* offerri, ut indicetur, ejus officium esse, ut sit piscator hominum. Quemadmodum Christus Matth. 4. dixit. Hinc duo de isto reti dici possent. 1. *Substantia*; & per hoc officium spiritualis piscatoris explicari, dicendo, quod per fila intelligantur
Instr. VII. R. actio-

actiones Sacerdotalis, quæ non debent esse ruptæ, id est, negligenter & obiter factæ, sed diligenter suo tempore regi per Confessiones, Examina, Recollectiones &c. Per plumbum reti appensum humilitas & diffidentia in propriis viribus juxta monitum Christi Joan. 15. *Sine me nihil potestis facere* per *Suber* in alto suspendens rete, fiducia in gratia vocationis juxta illud S. Pauli 1. Cor. 15. *Abundantius illis omnibus laboravi, non autem ego, sed gratia DEI mecum*. 2. ad Usam quam attinet, posset dici cum in tribus consistere, scilicet ut ad imperium Christi per legitimam vocationem mittatur; *ad dextrum latus* dicendo: *In verbo tuo laxabo rete*. Luc. 5. U dicatur: *exi à me*, seu nihil adscribatur sibi de captura; *annuatur sociis* ad auxilium ferendum.

I V. Posset offerri *crucifixus aureus*: 1. Ut ostendatur officium Sacerdotis, quod est esse Redemptorem, & Sacerdotem summi DEI; quem in finem ei duplex potestas absolvendi à peccatis, & corpus Christi consecrandi, data est. 2. Ut indicetur motivum, quod sibi præfigere debet in hoc officio, scilicet charitas, quæ per aurum denotatur. 3. Ut etiam media significentur, quibus ad hunc finem consequendum ut debet, scilicet, ut se cum Christo humiliet, factus obediens, *ad mortem* per mortificationem, seu abstinenciam & fastienciam, quæ sunt duæ partes crucis.

V. Posset offerri *Breviarium deauratum cum clausuris nigrae & nigro corio obductum*. 1. Ut indicetur Sacerdoti studium orationis summè necessarium, tanquam mediatori inter DEUM & homines constituto; & quia ipse etiam indiget multis auxiliis ad suum officium rectè administrandum, quæ sine oratione non obtinentur. 2. Ut innuatur ipsi, quomodo oratio debeat esse constituta, videlicet humilis. Quam virtutem corium nigrum indicat, ex charitate procedens (quam aurum denotat) & puritate conscientia & fiducia in Deo, quas binæ clausuræ denotant.

VI. Posset *Corona aurea* offerri ad significandam regiam dignitatem, omni alia dignitate majorem uti S. Chrysostomus & alij SS. Patres docent, & S. Martinus facto ipso confestimavit, dum poculum prius Sacellano, quàm Regi obtulit: & colligitur ex potestate majori, titulo præstantiori (propter quem regnum hoc ei datum est, scilicet propter scientiam & virtutem)

virtutem) & felicitate majori, quia in Sacerdote vivente, ut
debet, verificatur illud Poëtæ. *Rex est, qui mecum nihil, Rex
est, qui cupit nihil. Hoc regnum sibi quisque dat.* Sumen-
da hinc occasio gratulandi Neomystæ, Parentibus, & Consan-
guineis, & ipsis Parochianis, quod ille talem dignitatem, isti
talem regem sint nacti.

VII. Posset offerri *Casula ex rubro holoserico ante & a
tergo crucifixi Christi imaginem assutam habens.* 1. Ut memi-
nerit officij sui, quod Thom. Kemp. l. 4. c. 5. his verbis in-
dicavit. *Sacerdos Sacris vestibus indutus Christi vices gerit,
ut DEVM pro se & pro omni populo suppliciter & humiliter oret,*
2. Ut discat aestimare idem officium ex fructibus, quos pro-
pter Sacrificium producit; nam ut idem Auctor l. c. ait,
quando Sacerdos celebrat, *DEVM honorat, Angelos latificat, Ec-
clesiam adificat, vivos adiuvat, defunctis requiem prestat, & se
omnium honorum participem facit,* 3. Ut pariter discat, quo-
modo personam Christi sustinere debeat, quod iterum pius
auctor indicat, dum ait: *Habet ante se, & retro Dominica cru-
cis signum ad memorandam iugiter Christi passionem. Ante
se crucem in casula portat, ut Christi vestigia diligenter inspi-
ciat, & sequi serventer studeat. Post se cruce signatus est, ut ad-
versa qualibet ab aliis illata clementer pro DEO toleret. An-
te se crucem gerit, ut propria peccata lugeat: post se, ut aliorum
etiam commissa per compassionem desleat, & se medium inter
DEVM & peccatorem constitutum esse sciat. Nec ab oratione
aut oblatione Sancta torpescat, donec gratiam & misericordiam
impetrare mereatur.*

VIII. Posset *Alba, Humerale, & Cingulum ex purissimo &
tenerrimo filo offerri, ut significetur per cingulum quidem pu-
ritas corporis seu castitas juxta illud Christi monitum Luc. 17.
Sint lumbi vestri præcincti.* Per Humerale puritas intentionis
juxta illud 1. Cor. 10. *Sive ergo manducatis sive bibitis, (Sa-
cratissimum Christi sanguinem) sive aliud (ad Sacerdotale
officium pertinens) facitis, omnia in gloriam DEI facite:* Per
Albam verò triplex vestis. 1. Puritas animi, uti precatur
ipse, dum induit albam dicens: *Dealba me Domine, & mun-
da cor meum.* 2. Vestis Christi ab Herode oblata, ut discat
judicia, contemptus, & respectus humanos contemnere, di-
catque cum S. Paulo. *Si hominibus placerem, Christi servus*

non effem. Gal. 1. 3. Vestis gloriæ, cum qua Christus in monte Thabor apparuit, & etiam Sacerdos olim apparebit, prius priores vestes duas portaverit. Meminisse etiam debet Sacerdos, quod, sicut candor Albæ procuratur frequenti ablutione & percussione, ita & puritas animi frequenti contritione, & Confessione, pectorisque & corporis percussione & castigatione obveniat.

IX. Posset offerri *Virga Aaron* num. 17. per quam de nocte germinantem, floresque & fructus producentem. Aaron in Sacerdotem electus est. Unde Concio dividi posset in tres partes. In 1. ostenderetur magnitudo *potestatis* per virgam designari solita, uti Ps. 44. indicatur, dum dicitur; *virga directionis, virga regni tui* quæ propterea potest fufius explicari. In 2. Conditiones & officium Sacerdotis ut scilicet producat *flores* ferventium desideriorum: *Folia* Sanctorum & utilium verborum: & *fructus* clarissimorum operum in omni genere virtutum. 3. In tertia parte dici posset, quod sicut Aaronis virga, reponi debet in arca intus aurea per claritatem, & foris nigra per pelles mortificationis & asperitatis corporis, & sic ad solos usus divinos deputari.

X. Posset *imago Melchisedech* panem & vinum offerentis eleganter de picta offerri cum hac inscriptione: *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech*: Ps. 109. Ut primò ostendatur dignitas Sacerdotis, utpote qui præstantior Rex est, quàm Melchisedech propter maiorem potestatem, & diutius durantem. 2. Ut significetur officium Sacerdotis. Quod est panem & vinum offerre; ex quo iterum oritur nova Excellentia, & tantò quidem major, quantò panis & vinum, quæ noster Sacerdos offert, præstantiora sunt iis, quæ Melchisedech obtulit. 3. Ut indicetur præmium, quod querere debet Sacerdos, scilicet, ut cum Melchisedech dicat: *Domine mibi animas cetera tolle tibi*: intellige de iis, quæ ad honestam sustentationem non sunt necessaria.

XI. Posset *vestis Clericalis* seu *toga nigra* offerri, ad præcipuè qualitates Sacerdotis significandas. Nam 1. Vestis nigra fertur plerumque ab honoratioribus viris, unde & in Sacerdote dignitatem singularem significat. 2. Fertur ad humilibus personis, ut viduis & aliis similibus, unde & in Sacerdote humilitatem indicat juxta illud Eccl. 3. *Quando præ-*

iores, humilia te in omnibus. 3. Fertur etiam à lugentibus præcipue ad mortem alicujus significandam, & sic in Sacerdote significat, eum mundo crucifixum esse, dicereque cum S. Paulo posse Gal. 2. *Vivo autem iam non ego, vivit verò in me Christus.*

C A P U T VII.

QUOMODO CONCIONES APUD RUSTICOS
HABERI DEBEANT.

§. I.

Monita quædam Generalia ad ejusmodi
Conciones Pertinentia.

ET si primo aspectu facile videatur apud Rusticos concionari, rectè tamen prudentiores censent, difficilius esse his & alijs ejusmodi hominibus simplicibus, quàm doctissimis quibusque utiliter prædicare; nam materias & altiores concionandi modos, sicut passim in libris & pulpitis habentur & audiuntur, haud adeò est difficile invenire & imitari; at ad ingenium simplicium se demittere, & tam materiam, quàm elocutionem eorundem ingenio cum fructu accommodare; hoc enim verò opus hic labor est, à multis quidem susceptus, à paucis verò ad eum, quem sperare debuerant, exitum perductus. Quare ut hac in parte Concionator munus suum rectè obeat, proderit sequentes regulas observare.

I. Meminerit, Rusticos & alios hujusmodi personas ferè suum gradum, & terminum habere in Christiana perfectione, ultra quem sine speciali gratia DEI non facile promoveri altius queant. Consistit autem hic terminus in eo ferè, ut præcepta DEI & Superiorum rudi quodam simpliciq; modo, id est, sine multis reflexionibus ad particularia & supernaturalia motiva observent, & adversitates à DEO aut hominibus advenientes patienter tolerant; Unde & Concionator prudenter in hoc quiescere, neque multum se fatigare debet, ut ulterius eos perducatur, nisi extraordinaria quædam indicia majoris aptitudinis in aliquibus reperiret.

II. Det operam, ut materiam Concionis non tantum in se, sed

R 3